

**Dự án vận động chính sách phòng chống thiên tai dựa vào cộng đồng
(JANI)**

PHƯƠNG CHÂM BỐN TẠI CHỖ TRONG PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI NỘI DUNG CƠ BẢN VÀ THỰC TIỄN ÁP DỤNG

HÀ NỘI - 2011

LỜI TỰA

Dự án “*Vận động Chính sách Phòng chống thiên tai dựa vào cộng đồng*” là một sáng kiến hành động chung giữa 14 tổ chức, cơ quan có kinh nghiệm trong lĩnh vực quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng, trong đó có Trung tâm Quản lý thiên tai của Cục quản lý Đê điều và Phòng chống lụt bão, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn. Dự án được Phòng Cứu trợ nhân đạo Ủy ban Châu Âu tài trợ và do tổ chức CARE quốc tế tại Việt Nam điều phối. Một trong những mục tiêu của Dự án là biên soạn tài liệu, xây dựng cơ sở kiến thức nguồn về phòng chống thiên tai dựa vào cộng đồng và chia sẻ kiến thức này tới các đối tác trung ương, địa phương, và cộng đồng. Đến nay, Dự án đã biên soạn và phát hành các tài liệu như: Các điển hình làm tốt trong công tác Phòng chống giảm nhẹ thiên tai, Khung lý thuyết về Phòng chống giảm nhẹ thiên tai dựa vào cộng đồng.

Trong những năm qua, Phương châm bốn tại chỗ (Chỉ huy tại chỗ; Lực lượng tại chỗ; Phương tiện, vật tư tại chỗ và Hậu cầu tại chỗ) đã được áp dụng trong công tác hộ đê và phòng chống lụt bão tại hầu hết các tỉnh trọng điểm thiên tai và đều cho thấy có hiệu quả cao. Tuy nhiên, chưa có nhiều nguồn tài liệu ghi chép lại các nội dung cơ bản, nguyên tắc áp dụng, hay các bài học kinh nghiệm trên thực tế khi áp dụng các Phương châm này, cũng như những khó khăn, thách thức tại các địa phương khác nhau.

Để góp phần tìm hiểu và chia sẻ kiến thức về Phương châm bốn tại chỗ, Dự án đã biên soạn cuốn tài liệu về Phương châm bốn tại chỗ trong công tác phòng chống giảm nhẹ thiên tai, bản tiếng Việt và tiếng Anh. Cuốn tài liệu này sẽ được in và chia sẻ trên cả nước như là một tài liệu tham khảo chung cho cán bộ và người dân. Do nguồn tài liệu tham khảo để biên soạn cuốn tài liệu này còn hạn chế nên chắc chắn sẽ còn thiếu sót trong lần xuất bản đầu tiên này. Chúng tôi rất mong muốn độc giả đóng góp thêm để lần tái bản sau được hoàn thiện hơn.

Mọi ý kiến đóng góp xin gửi về:

Chương trình Phòng chống thiên tai
Tổ chức CARE Quốc tế tại Việt Nam
66 Xuân Diệu, Tây Hồ, Hà Nội.
ĐT: (04) - 3716 1930
Fax: (04) - 3716 1935

Thay mặt Dự án, tôi xin gửi lời cảm ơn tới các Đối tác thực hiện Dự án và các cơ quan, Ban, Ngành trung ương và địa phương đã hỗ trợ, cung cấp thông tin cần thiết; Chuyên gia tư vấn Bà Nguyễn Hoàng Yến đã phát triển tài liệu và ông Nguyễn Thế Lương, Trưởng phòng Phòng chống lụt bão, Cục Quản lý Đê điều và Phòng chống lụt bão, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã hiệu đính cuốn tài liệu này.

Trân trọng kính chào

Peter Newsum

Giám đốc

Tổ chức CARE Quốc tế tại Việt Nam

NỘI DUNG

1. Thông tin chung.....	6
1.1 Bối cảnh thiên tai.....	6
1.2 Khái niệm.....	7
1.3 Cơ sở pháp lý.....	8
1.4 Mục đích.....	8
1.5 Tư tưởng chủ đạo.....	8
2. Đối tượng áp dụng.....	10
3. Áp dụng “ <i>Phương châm bốn tại chỗ</i> ” đối với các loại hình và giai đoạn thiên tai.....	11
4. Nguyên tắc áp dụng.....	13
5. Nội dung của các phương châm.....	14
5.1 Chỉ huy tại chỗ.....	14
5.2 Lực lượng tại chỗ.....	15
5.3 Phương tiện, vật tư tại chỗ.....	16
5.4 Hậu cần tại chỗ	17
6. Áp dụng “ <i>Phương châm bốn tại chỗ</i> ” theo từng giai đoạn thiên tai tại cấp xã.....	18
6.1 Trước thiên tai	18
6.2 Khi thiên tai xảy ra.....	22
6.3 Sau thiên tai	25
7. Những khó khăn, thách thức trong quá trình áp dụng “ <i>Phương châm bốn tại chỗ</i> ” theo từng giai đoạn thiên tai tại cấp xã.....	30
8. Bài học kinh nghiệm và khuyến nghị	32
Phụ lục 1: Tài liệu tham khảo.....	33
Phụ lục 2: Danh sách các cơ quan, đơn vị cung cấp thông tin.....	34

1. THÔNG TIN CHUNG

1.1 Bối cảnh thiên tai

Việt Nam là một nước thường xuyên phải hứng chịu nhiều thiên tai. Các loại thiên tai điển hình ở nước ta là bão, lũ lụt, sạt lở đất, nước biển dâng, xâm nhập mặn, hạn hán, cháy rừng, v.v (sau đây gọi tắt là lụt, bão) diễn ra hàng năm, gây nhiều thiệt hại về người và của. Tính trung bình 5 năm qua, mỗi năm thiên tai làm chết 400 người, thiệt hại về tài sản ước từ 1% - 1,5% tổng sản phẩm quốc gia¹. Riêng cơn bão số 9 năm 2009 (cơn bão Ketsana) ảnh hưởng nghiêm trọng đến 15 tỉnh miền Trung và Tây Nguyên, làm chết 174 người, gây tổng thiệt hại hơn 14.000 tỷ đồng².

Trong công cuộc phòng chống thiên tai ở Việt Nam, trải qua các thế hệ đã có nhiều bài học kinh nghiệm vô cùng quý giá được đúc kết ra từ thực tiễn. Một trong những bài học đó hình thành lên "*Phương châm bốn tại chỗ*". Nó xuất phát từ kinh nghiệm trong quá trình thực hiện công tác hộ đê phòng chống lụt đối với hệ thống đê điều của đồng bằng Bắc Bộ và Bắc khu 4 cũ từ đầu những năm 1970³. Kinh nghiệm trong công tác hộ đê phòng, chống lụt cho thấy, muốn đảm bảo an toàn hệ thống đê điều trong mùa lũ, trước hết phải thực hiện tốt nhiệm vụ hộ đê. Muốn thực hiện tốt nhiệm vụ hộ đê, người chỉ huy phải biết tổ chức, huy động mọi nguồn lực trong xã hội và cả hệ thống chính trị. Tất cả luôn phải ở tư thế sẵn sàng, chủ động khi tham gia vào bất kỳ khâu nào, thời điểm nào của quá trình hộ đê. Tư tưởng này đúc kết thành "*Phương châm bốn tại chỗ*" bao gồm: Chỉ huy tại chỗ; lực lượng tại chỗ; phương tiện, vật tư tại chỗ và hậu cần tại chỗ.

¹ Số liệu của Trung tâm quản lý thiên tai, năm 2009.

² Bài phát biểu của Phó Thủ tướng Hoàng Trung Hải tại Diễn đàn Giảm nhẹ rủi ro Thiên tai và Thích ứng với Biến đổi khí hậu ngày 07/10/2009 tại Hà Nội.

³ Ông Nguyễn Thế Lương, Trưởng phòng Quản lý PCLB, Cục quản lý đê điều và PCLB-Ban Chỉ đạo PCLB TW.

Qua quá trình thực hiện “*Phương châm bốn tại chỗ*” đã cho thấy sự đúng đắn và tính ưu việt của nó. Nhờ thực hiện tốt “*Phương châm bốn tại chỗ*” nên sau các trận lũ lụt lịch sử (như năm 1971 ở đồng bằng Bắc Bộ, năm 1978 ở Nghệ An và Hà Tĩnh, năm 1980 ở Thanh Hóa và sự kiện cống Nội Doi - Bắc Ninh năm 1986), hàng trăm sự cố đê điều khác đã được hóa giải thành công. Hệ thống đê điều vẫn được giữ vững và đảm bảo an toàn, không xảy ra vỡ đê⁴.

Từ kinh nghiệm trong công tác hộ đê, ngày nay “*Phương châm bốn tại chỗ*” đã được mở rộng ra áp dụng trong toàn bộ lĩnh vực phòng chống và giảm nhẹ thiên tai. Quá trình thực hiện các Phương châm này đã bắt đầu được cụ thể hóa trong các văn bản quy phạm pháp luật từ năm 2006.

1.2 Khái niệm

Theo từ điển Tiếng Việt của Việt Nam, thì từ *phương châm* thể hiện là một định hướng, chiến lược, cách thức chỉ đạo, đối phó chung với một vấn đề, tình huống hay sự kiện⁵ cụ thể (trong lĩnh vực này là phòng chống lụt, bão). Cũng có thể hiểu đây là chủ trương chỉ đạo từ cấp Trung ương hoặc từ cơ quan chuyên trách ở Trung ương đối với các cấp hoặc những đối tượng cụ thể ở địa phương (tỉnh, huyện, xã, hộ gia đình và cá nhân). Từ *tại chỗ* ở đây được hiểu là tại một đơn vị hành chính địa phương cụ thể ở cấp dưới, có thể là cấp tỉnh, huyện, xã, hoặc cũng có thể hiểu đơn giản là tại một phạm vi nhất định nào đó (trong một hộ gia đình hoặc một địa danh cụ thể).

“*Phương châm bốn tại chỗ*” thường xuyên được sử dụng trong phòng, chống thiên tai có thể được hiểu chung là:

Mỗi hộ gia đình, mỗi địa phương cần phải tự chuẩn bị cho mình đầy đủ những gì cần thiết nhất để thực hiện việc phòng ngừa, ứng phó với thiên tai xảy ra ở địa phương tại bất kỳ thời điểm nào. Đồng thời phải đáp ứng được yêu cầu cứu trợ cho bản thân gia đình hoặc địa phương mình, sẵn sàng hỗ trợ các gia đình và địa phương khác trước khi các lực lượng bên ngoài đến hỗ trợ.

⁴ Cục Đê điều, Ban Chỉ đạo Phòng chống lụt, bão Trung Ương.

⁵ Từ điển tiếng Việt, Nhà xuất bản Đại học Quốc gia, 2007

1.3 Cơ sở pháp lý

"*Phương châm bốn tại chỗ*" đã được Chính phủ đưa vào 2 Văn bản quy phạm pháp luật. Khoản d, Mục 7, Điều 10 trong chương III của Nghị định Số: 08/2006/NĐ-CP ngày 16/01/2006 của Chính Phủ, Quy định chi tiết một số điều của Pháp lệnh phòng, chống lụt, bão đã được sửa đổi, nêu rõ Ủy Ban Nhân dân nơi thường xuyên xảy ra thiên tai bão lụt phải "Tổ chức tập huấn, diễn tập cho các lực lượng trực tiếp làm công tác phòng, chống lụt, bão, cứu hộ, cứu nạn; chủ động xây dựng phương án đối phó, huy động mọi nguồn lực trên địa bàn theo *phương châm "bốn tại chỗ: chỉ huy tại chỗ, lực lượng tại chỗ, vật tư tại chỗ và hậu cần tại chỗ*" để đối phó và khắc phục hậu quả của lụt, bão".

Trong Nguyên tắc chỉ đạo thứ 3 của Chiến lược Phòng chống giảm nhẹ thiên tai đến năm 2020 được Chính phủ phê duyệt năm 2007 cũng nêu rõ: "Công tác phòng, chống và giảm nhẹ thiên tai phải thực hiện theo phương châm "*bốn tại chỗ*" (chỉ huy tại chỗ, lực lượng tại chỗ, vật tư tại chỗ, hậu cần tại chỗ) và chủ động phòng tránh, ứng phó kịp thời, khắc phục khẩn trương và hiệu quả".

1.4 Mục đích

Dù Phương châm này được xuất xứ từ đâu, do ai khởi xướng, thì mục tiêu của phương châm đối với lĩnh vực phòng, chống lụt bão vẫn là nhằm mục đích đạt hiệu quả cao nhất trong việc tổ chức phòng ngừa, ứng phó và khắc phục hậu quả thiên tai tiến tới *giảm thiệt hại về người, cơ sở vật chất và tài sản nhân dân, nhà nước do thiên tai gây ra trên cơ sở dựa vào nguồn lực tại chỗ*.

1.5 Tư tưởng chủ đạo

Bản chất của "*Phương châm bốn tại chỗ*" là "dựa vào sức mình là chính" có nghĩa là dựa vào dân và chính quyền địa phương (tại chỗ) để giải quyết những vấn đề xảy ra trong cộng đồng và địa phương mình. Nhìn chung, Phương châm này

phù hợp với những kinh nghiệm đã được cha ông ta đúc kết từ ngàn đời nay như: dựa vào dân, lấy dân làm gốc, sức mạnh là ở trong dân⁶. Điểm mấu chốt đã, đang và sẽ tiếp tục được thực hiện trong công tác phòng chống lụt bão vẫn là phải biết dựa vào dân, huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội trên tinh thần “*Tự mình bảo vệ mình và tự cứu lấy mình*”. Trong tình hình mới, công tác phòng chống thiên tai đòi hỏi phải được xã hội hóa, phân cấp, phân quyền cho địa phương và gắn với trách nhiệm của chính quyền các cấp, các tổ chức đoàn thể, doanh nghiệp và người dân⁷. Một vài ví dụ trong dòng tư tưởng trên:

- o Lấy dân làm gốc để đảm bảo an ninh trật tự tại địa bàn
- o Huy động sức mạnh cộng đồng xóa nhà tranh tre vách đất
- o Nguyên tắc Nhà nước và nhân dân cùng làm (cầu, cống, đường xá trường, trạm,v.v)

Hiện nay, “*Phương châm bốn tại chỗ*” đã được mở rộng sang nhiều lĩnh vực khác trong đời sống xã hội nước ta.

- o Phương châm bốn tại chỗ trong phòng cháy chữa cháy của Bộ Công an, Cục Kiểm lâm.
- o Kiểm soát các loại dịch bệnh nguy hiểm như cúm A, cúm gà, tả,v.v của Bộ Y tế.

⁶ Tư tưởng Hồ Chí Minh. Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia. 1995

⁷ Thượng tướng, Tiến sĩ Nguyễn Huy Hiệu, Vận dụng Phương châm bốn tại chỗ trong phòng chống thiên tai. Nhà xuất bản Quân đội Nhân dân. Hà Nội 2009

2. ĐỐI TƯỢNG ÁP DỤNG

Đối tượng chính cần áp dụng Phương châm này chính là Lãnh đạo chính quyền cơ sở các cấp, các cấp ủy đảng, các tổ chức chính trị, xã hội, tổ chức quần chúng, lực lượng xung kích, vũ trang đóng trên địa bàn tham gia vào Bộ máy chỉ huy công tác phòng chống, giảm nhẹ thiên tai hàng năm hoặc trong tình huống khẩn cấp. Chỉ có Bộ máy này mới có thể chỉ đạo sâu sát, trực tiếp tới từng cụm dân cư trên

địa bàn, am hiểu và nắm rõ các điều kiện tự nhiên, xã hội trên địa bàn mình và do đó mới có thể đưa ra các phương án phòng chống thiên tai cụ thể, kịp thời, phù hợp và hiệu quả.

Ngoài đối tượng áp dụng là Chính quyền địa phương, Phương châm trên cũng được áp dụng cho từng hộ dân. Việc áp dụng "*Phương châm bốn tại chỗ*" trong các hộ dân có thể mô tả như sau:

Chỉ huy tại chỗ: chính là người đứng đầu trong gia đình như những ông bố, bà mẹ hoặc người có nhiều kinh nghiệm sống và có hiểu biết về xã hội đồng thời có sức khỏe.

Lực lượng tại chỗ là những người khỏe mạnh trong gia đình có thể giúp những thành viên khác thực hiện việc phòng, tránh thiên tai đảm bảo an toàn tính mạng.

Vật tư và phương tiện tại chỗ: chính là sự chuẩn bị sẵn các phương tiện phục vụ cho việc tự cứu hộ và di dời như xuống, bè, mảng tự tạo; chuẩn bị các trang thiết bị cần thiết đảm bảo an toàn cho gia đình như áo phao, nơi trú tránh tạm thời v.v.

Hậu cần tại chỗ: là sự chuẩn bị sẵn các nhu yếu phẩm thiết yếu như lương thực, thực phẩm, thuốc men, nước sạch, chất đốt đủ dùng cho gia đình mình trong một thời gian nhất định (tương ứng với thời gian kéo dài của những trận lũ đã từng xảy ra ở địa phương).

3. ÁP DỤNG “PHƯƠNG CHÂM BỐN TẠI CHỖ” ĐỐI VỚI CÁC LOẠI HÌNH VÀ GIAI ĐOẠN THIÊN TAI

“Phương châm bốn tại chỗ” có thể áp dụng có hiệu quả để phòng, chống giảm nhẹ thiệt hại đối với các loại hình thiên tai thường xuyên xảy ra tại Việt Nam bao gồm: bão, lũ lụt, sạt lở đất, nước biển dâng, xâm nhập mặn, hạn hán, cháy rừng, v.v.

Bốn tại chỗ có hiệu quả đối với tất cả các giai đoạn như trước, trong và sau khi thiên tai xảy ra.

Trước khi thiên tai xảy ra:

Thực hiện Phương châm này nghĩa là chúng ta phải xây dựng các phương án, dự tính khả năng về thiên tai sẽ xảy ra ở địa phương để chuẩn bị trước những gì cần thiết sẽ được sử dụng cho cả quá trình ứng phó và khắc phục hậu quả khi thiên tai xảy ra. Chuẩn bị tốt “Phương châm bốn tại chỗ” sẽ giúp cho chúng ta chủ động trong việc tổ chức chuẩn bị phòng chống, ví dụ như chằng chống nhà cửa, neo đậu tàu thuyền, chặt tỉa cành cây và đặc biệt là sơ tán nhân dân.

Trong khi thiên tai xảy ra:

Nếu chuẩn bị đầy đủ phương tiện và lực lượng tại chỗ tốt sẽ đảm bảo việc sơ tán được kịp thời và chủ động hơn. Ngoài ra còn giúp chúng ta thực hiện tốt công tác cứu hộ, cứu nạn, cấp cứu, cứu chữa người bị thương, cứu tài sản. Giảm bớt thiệt hại về nhà cửa, tài sản nếu có sự chuẩn bị gia cố, chằng chống nhà cửa trước thiên tai.

Sau khi thiên tai xảy ra:

Chuẩn bị tốt Phương châm này sẽ giúp cho cuộc sống nhanh chóng được ổn định, không bị động khi chưa nhận được sự chi viện từ bên ngoài. Trên thực tế đã có những bài học rất đắt giá do không chuẩn bị tốt các nhu yếu phẩm thiết yếu nên nhiều nơi khi thiên tai vừa mới xảy ra đã bị nạn đói đe dọa phải dùng trực thăng để tiếp tế, vừa không hiệu quả lại vừa tốn kém. Ngược lại, một số nơi nhờ dự trữ sẵn được đủ lương thực trước khi xảy ra lũ lụt nên mặc dù bị cô lập hoàn toàn trong nhiều ngày do giao thông bị cắt đứt nhưng cuộc sống của cả một bộ phận dân cư bao gồm nhiều hộ dân vẫn được đảm bảo, không bị đói.

Tuy vậy, nhiều cán bộ tham gia công tác phòng, chống lụt bão ở địa phương khảo sát cho rằng Phương châm Bốn tại chỗ phát huy hữu ích nhất là giai đoạn trước và trong thiên tai.

4. NGUYÊN TẮC ÁP DỤNG

Để phát huy hiệu quả ở mức cao nhất, “*Phương châm bốn tại chỗ*” phải được thực hiện đồng thời cả bốn yếu tố và các yếu tố có sự ràng buộc hữu cơ với nhau. Nếu một trong số các yếu tố không được làm tốt thì kết quả cũng không đạt được như mong muốn.

Một số dẫn chứng cụ thể trong việc tổ chức ứng cứu và sơ tán dân:

- o *Trong tổ chức ứng cứu:* nếu một Bộ máy chỉ huy có người chỉ huy tài ba mà các lực lượng tại chỗ không đủ phương tiện, vật tư thì cũng không thể đảm bảo ứng cứu kịp thời.
- o *Trong việc sơ tán dân:* khi có đầy đủ phương tiện, vật tư phục vụ công tác sơ tán nhưng nếu chuẩn bị lương thực, thuốc men, các nhu yếu phẩm khác không đầy đủ thì không đảm bảo được cuộc sống của nhân dân ở nơi sơ tán. Ngược lại nếu chuẩn bị đầy đủ phương tiện, các nhu yếu phẩm thiết yếu nhưng chỉ huy không tốt sẽ bị lúng túng dẫn tới không đảm bảo việc sơ tán đúng như yêu cầu đề ra.

Tóm lại, trong bốn yếu tố của “*Phương châm bốn tại chỗ*”, khi áp dụng không được tuyệt đối hóa vai trò của bất kỳ yếu tố nào và bốn yếu tố đều có tầm quan trọng như nhau, không yếu tố nào có thể quyết định được yếu tố nào.

Phải gắn việc thực hiện “*Phương châm bốn tại chỗ*” với kế hoạch phòng chống thiên tai hàng năm của các cấp cơ sở. Hầu hết các địa phương trên cả nước đều xây dựng và phổ biến kế hoạch phòng, chống thiên tai hàng năm, kế hoạch này thường được thực hiện trước mùa mưa lũ; trong kế hoạch đều có phương án cụ thể phòng ngừa lụt, bão trên toàn địa bàn và từng khu vực xung yếu, từng trọng điểm. Phương châm này phải là định hướng chỉ đạo chung cho việc xây dựng và thực hiện triện để kế hoạch chi tiết đó.

Cơ chế tài chính chi trả cho việc điều động lực lượng và phương tiện tại chỗ (chi trả chi phí cho phương tiện được huy động và ngày công cho người dân tham gia) phải rõ ràng. Mức chi tối thiểu phải đảm bảo cuộc sống, mặc dù đây là lao động công ích. Nếu không đảm bảo chi trả, việc huy động phương tiện và lực lượng tại chỗ đối với những trận thiên tai tiếp theo sẽ rất khó khăn vì trong cơ chế thị trường người dân phải tự lo kiếm sống cho bản thân và gia đình.

5. NỘI DUNG CỦA CÁC PHƯƠNG CHÂM

5.1 Chỉ huy tại chỗ

a. Đối với các cấp chính quyền:

Yêu cầu đầu tiên được đặt ra là phải xác định Bộ máy chỉ huy tại địa bàn để chỉ đạo tất cả các hoạt động phòng ngừa, ứng phó và cứu trợ thiên tai bão lụt. Thông thường tham gia Bộ máy chỉ huy là lãnh đạo cấp chính quyền, các cơ quan chuyên môn, các tổ chức chính trị, chính trị xã hội tại địa phương. Lực lượng vũ trang và các đơn vị quân đội đóng trên địa bàn là lực lượng nòng cốt. Trong đó người chỉ huy cao nhất của Bộ máy là người đứng đầu cấp chính quyền, đoàn thể hoặc được cộng đồng giao nhiệm vụ chỉ huy, chỉ đạo việc thực hiện các hoạt động phòng ngừa, ứng phó và khắc phục hậu quả do thiên tai gây ra. Mục đích của việc xác định Bộ máy chỉ huy và người chỉ huy tại chỗ là để đảm bảo các hoạt động diễn ra kịp thời, có kế hoạch và hiệu quả cao⁸.

Chủ tịch Ủy ban Nhân dân (UBND) các cấp (hoặc người được Chủ tịch UBND bổ nhiệm) là người chỉ huy cao nhất trong Bộ máy này. Ở nước ta nhìn chung Bộ máy chỉ huy ở các cấp đều thực hiện tốt các nhiệm vụ và chức năng của mình trong công tác điều hành các phương án phòng chống thiên tai. Một số nhiệm vụ của chỉ huy tại chỗ bao gồm:

- Phối hợp với các ngành, các tổ chức có liên quan thường xuyên kiểm tra việc triển khai thực hiện kế hoạch phòng, chống lụt bão và giảm nhẹ thiên tai tại địa phương, giải quyết kịp thời những khó khăn vướng mắc ở cơ sở.
- Khi thiên tai xảy ra, chỉ đạo việc huy động mọi nguồn lực tại chỗ để ứng phó.
- Tùy theo diễn biến của thiên tai mà người chỉ huy ra các mệnh lệnh cho phù hợp để ứng phó, tìm kiếm, cứu nạn và trực tiếp chỉ huy việc thực hiện.
- Sau thiên tai chỉ đạo việc đánh giá tình hình thiệt hại và khắc phục hậu quả.

b. Đối với các hộ gia đình:

Trước khi thiên tai xảy ra, người đứng đầu trong mỗi hộ gia đình phải dự tính trước những vấn đề có thể xảy ra đối với gia đình mình; kiểm tra, thống kê lại những phương tiện, vật tư, các nhu yếu phẩm thiết yếu đã có hoặc phải chuẩn bị thêm để đối phó với thiên tai, phân công nhiệm vụ cho các thành viên trong gia đình thực hiện chuẩn bị trước. Trong thiên tai người chỉ huy có nhiệm vụ chỉ đạo gia đình ứng phó với thiên tai như cứu hộ, cứu nạn những thành viên trong hộ gia đình.

5.2 Lực lượng tại chỗ

a. Đối với các cấp chính quyền:

Khi thiên tai bão lũ xảy ra thì việc sử dụng các lực lượng sẵn có tại địa bàn để ứng cứu, hỗ trợ là nhanh nhất, hiệu quả nhất. Yếu tố này thực chất là tự cứu mình, cứu giúp lẫn nhau, dựa vào sức mình là chính, thấm nhuần câu tục ngữ *“nước xa không cứu được lửa gần”*⁹. Các lực lượng tại chỗ thường là dân quân, dân phòng, đoàn thanh niên, các đội xung kích, các lực lượng vũ trang, các đơn vị chuyên trách thường trực như bộ đội, công an đóng trên địa bàn. Các lực lượng này thường trực tại chỗ trước, trong và sau thiên tai và trực tiếp nhận lệnh từ Người chỉ huy (chủ tịch UBND hoặc thủ trưởng đơn vị).

Một số nhiệm vụ của các lực lượng tại chỗ bao gồm:

- Chủ động phối hợp với lực lượng vũ trang đóng trên địa bàn, lực lượng chi viện, hỗ trợ từ cấp trên và tập hợp lực lượng tại chỗ để thực hiện việc ứng phó khẩn cấp như chằng chống nhà cửa, chặt tỉa cành cây, tham gia di dời dân ở các khu vực xung yếu đến nơi trú ẩn an toàn, bảo vệ các khu vực, công trình trọng điểm, tham gia việc tìm kiếm, cứu nạn, tham gia cứu hộ các công trình phòng, chống lụt bão bị sự cố ...
- Đảm bảo cung cấp các dịch vụ hậu cần trước hết là lương thực, nhu yếu phẩm, nước sạch, ánh sáng, thuốc men, chăm sóc sức khỏe cho người già, trẻ nhỏ phụ nữ có thai, tham gia khắc phục hậu quả như làm vệ sinh môi trường, phòng ngừa dịch bệnh, bảo vệ an ninh trật tự, an toàn xã hội ở địa phương và nơi tạm cư, tham gia giúp đỡ các gia đình bị nạn.

⁹ Thượng tướng, Tiến sĩ Nguyễn Huy Hiệu, Vận dụng Phương châm bốn tại chỗ trong phòng chống thiên tai. Nhà xuất bản Quân đội Nhân dân. Hà Nội 2009.

b. Đối với các hộ gia đình:

Trong công tác phòng chống thiên tai, với các hộ gia đình thì lực lượng tại chỗ là những lao động chính, những người có sức khỏe, nhanh nhẹn để có thể ứng phó trong thiên tai, cứu hộ, cứu nạn bảo đảm an toàn tính mạng cho các thành viên trong gia đình và sẵn sàng hỗ trợ chính quyền địa phương khi cần huy động.

5.3 Phương tiện, vật tư tại chỗ

a. Đối với các cấp chính quyền:

Tư tưởng của yếu tố này là địa phương phải lên phương án chủ động chuẩn bị các phương tiện, vật tư, vật dụng sẵn có tại địa phương để phục vụ công tác phòng, chống thiên tai, cứu hộ, cứu nạn khi có tình huống xảy ra. Yêu cầu là đảm bảo ứng cứu nhanh và kịp thời, giảm nhẹ tới mức thấp nhất những hậu quả do thiên tai gây ra¹⁰.

Ngoài việc chuẩn bị vật tư do ngân sách nhà nước cấp theo kế hoạch phân bổ cho các ngành hàng năm (giao thông, y tế, giáo dục, nông nghiệp, v.v), thì chính quyền địa phương hay Ban chỉ huy phòng chống lụt bão (PCLB) địa phương còn cần tổ chức vận động trong nhân dân thực hiện phong trào nhà nước và nhân dân cùng làm (tự nhân dân bỏ kinh phí, mua vật tư neo chằng chống nhà cửa, đóng góp vật tư (cọc tràm, đất, bao) để tu sửa đê bao, cho mượn nhà làm điểm giữ trẻ mùa lũ, cho mượn phương tiện như ghe, thuyền đưa rước học sinh, di dời dân v.v.

b. Đối với các hộ gia đình:

Yêu cầu mỗi hộ gia đình phải chuẩn bị các phương tiện cá nhân để có thể tự cứu hộ và tự di dời như xuồng, ghe, bè, mảng v.v. và các thiết bị đảm bảo an toàn cho gia đình mình như áo phao, nơi tạm trú, tạm tránh v.v.

5.4 Hậu cần tại chỗ

a. Đối với các cấp chính quyền:

Đối với yếu tố này, thì địa phương phải chủ động chuẩn bị lương thực, thực phẩm, thuốc men để phục vụ công tác cứu hộ, cứu nạn, cứu đói khi có tình huống thiên tai xảy ra. Nguyên tắc chung là bảo đảm an toàn cho người bị thương hay nhóm người dễ bị tổn thương như người già, phụ nữ có thai và trẻ em trước khi đưa lên tuyến trên và đảm bảo lương thực cho nhân dân trong lúc khẩn cấp trước khi có sự cứu trợ từ bên ngoài¹¹.

b. Đối với các hộ gia đình:

Từng hộ gia đình phải chuẩn bị đầy đủ các nhu yếu phẩm thiết yếu như lương thực, thực phẩm, thuốc men, nước sạch, chất đốt đảm bảo đủ dùng cho gia đình mình càng dài càng tốt (tương ứng với thời gian kéo dài của những trận lũ đã từng xảy ra ở địa phương) hoặc ít nhất cũng phải đảm bảo trong khoảng thời gian thiên tai xảy ra mà chưa có sự cứu trợ.

6. ÁP DỤNG “PHƯƠNG CHÂM BỐN TẠI CHỖ” THEO TỪNG GIAI ĐOẠN THIÊN TAI TẠI CẤP XÃ

Theo các cán bộ được phỏng vấn, tất cả các phương án phòng, chống lụt bão của chính quyền các cấp huyện và xã đều được chỉ đạo áp dụng theo phương châm bốn tại chỗ. Ví dụ: trong phương án phòng, chống lụt bão năm 2009 của Ban chỉ đạo PCLB xã Tam Trà, huyện Núi Thành, tỉnh Quảng Nam có nêu rõ:

Nhằm chủ động đối phó với bão mạnh, lũ lớn cũng như thiên tai khác có thể ảnh hưởng trực tiếp đến xã Tam Trà, huyện Núi Thành tỉnh Quảng Nam. Thực hiện nguyên tắc “**chủ động phòng tránh, đối phó kịp thời, khắc phục khẩn trương có hiệu quả**”. Trong đó lấy công tác phòng là chính, chủ động xây dựng kế hoạch theo phương châm “5 tại chỗ”: *chỉ huy tại chỗ, lực lượng tại chỗ, phương tiện vật tư tại chỗ, hậu cần tại chỗ, và tự quản tại chỗ*¹².

Nguồn: UBND xã Tam Trà, Ban chỉ đạo PCLB xã. Phương án phòng chống lụt bão năm 2009. Tháng 8 năm 2009.

6.1 Trước thiên tai

Đối với yếu tố Chỉ huy tại chỗ

- Chỉ đạo quán triệt tư tưởng, kiện toàn bộ máy chỉ huy tại địa phương
- Xây dựng, rà soát, điều chỉnh và bổ sung kế hoạch chi tiết phòng, chống thiên tai hàng năm.
- Chỉ đạo phân bổ ngân sách cho các phương án đối phó với từng loại thiên tai tại địa phương.
- Tổ chức diễn tập cho các lực lượng theo phương án đã nêu trong kế hoạch phòng chống thiên tai
- Chủ động theo dõi sát sao tình hình thiên tai, điều kiện tự nhiên xã hội tại các cụm, tuyến dân cư trọng điểm trên địa bàn.
- Phân công giao nhiệm vụ cụ thể cho từng lực lượng trực thuộc.
- Chủ động phối kết hợp chặt chẽ với cấp trên, các lực lượng vũ trang đóng trên địa bàn.
- Tổ chức tuyên truyền phổ biến kiến thức cho người dân về thiên tai, cách thức phòng, chống.
- Chỉ đạo điều tra lên các phương án di dời dân hợp lý, phương tiện, thời điểm và hậu cần phục vụ công tác di dời trong trường hợp khẩn cấp.

Đối với yếu tố Lực lượng tại chỗ

- Lên danh sách các lực lượng nòng cốt sẽ tham gia công tác phòng, chống thiên tai và cứu hộ, cứu nạn tại địa phương và các lực lượng dự bị khi cần thiết.
- Phân công và nhận nhiệm vụ cụ thể cho mỗi lực lượng, như địa bàn phụ trách, số người tham gia, phương tiện vật tư cần thiết.
- Tích cực tập dượt, rèn luyện các kỹ năng phòng, chống thiên tai, cụ thể là cứu hộ, cứu nạn cần thiết trước khi nhận nhiệm vụ.

Đối với yếu tố Phương tiện, vật tư tại chỗ

- Căn cứ tình hình thiên tai địa phương mà chủ động bố trí, dự phòng các loại phương tiện, vật tư cần thiết.
- Lên danh sách các trang thiết bị, phương tiện, vật tư sẵn có trong Bộ máy chỉ huy, đồng thời có kế hoạch bổ sung nếu cần thiết.
- Lên danh sách các hộ dân, doanh nghiệp, tổ chức v.v có các phương tiện phù hợp với loại hình thiên tai địa phương để trưng dụng, huy động trong thiên tai nếu cần thiết.
- Huy động sự đóng góp của dân tăng cường cơ sở các phương tiện, vật tư cần thiết như xuống máy, ghe, ô tô, tre, đất đá v.v tại các điểm xung yếu.
- Kiểm tra chức năng hoạt động của các phương tiện và có phương án sửa chữa trước thiên tai.

Đối với yếu tố Hậu cần tại chỗ

- Tuyên truyền vận động nhân dân dự trữ lương thực, thuốc men, nước, dầu đèn và các vật dụng gia đình cần thiết.
- Chủ động phân bổ kinh phí tạm trữ các nhu yếu phẩm cần thiết cho các điểm sơ tán.
- Theo nguyên tắc thì lượng nước uống, lương thực phải đủ cho địa phương trong ít nhất là 07 ngày trong trường hợp khẩn cấp.

Theo những người già ở xã nghèo, miền núi – xã Tam Trà, huyện Núi Thành, tỉnh Quảng Nam, khoảng vài chục năm trở lại đây, họ mới bị một cơn bão số 9 (cơn bão Ketsana) có sức mạnh tới cấp 11, 12 và tàn phá nặng nề như vậy. Theo cán bộ chính quyền xã nói:

“Gió mạnh đến nỗi nó giằng và làm tốc bay cả cây xà gồ dài trên mái của văn phòng UBND xã xuống sân trước Ủy ban, còn mái tôn thì bị xé và tốc bay xa khoảng 500m tới gần Trạm y tế xã. Xã tôi bị hoàn toàn cô lập do nước sông dâng lên cao và cây đổ chặn đường đi lên huyện”.

Tuy nhiên, thiệt hại về người và tài sản trong xã đã được giảm đi rất nhiều do công tác chuẩn bị phòng ngừa tốt theo phương châm bốn tại chỗ của chính quyền địa phương, đặc biệt dưới sự chỉ đạo của đồng chí Chủ tịch UBND xã. Cả xã chỉ có 1 người chết do sơ xuất leo lên mái nhà chặn lại bao cát và bị gió mạnh hất xuống đất.

“Nói thật, một số cán bộ trong chúng tôi cũng còn chủ quan vì từ thời Pháp thuộc đến giờ chúng tôi có bao giờ bị bão ảnh hưởng trực tiếp và nặng đến như vậy đâu. Nhưng do sự chỉ đạo, quán triệt của đồng chí Chủ tịch Ủy ban là chúng tôi phải triển khai tốt công tác phòng ngừa theo phương châm bốn tại chỗ” – Cán bộ UBND xã.

Chỉ huy tại chỗ: Dưới sự chỉ đạo của Ban chỉ huy PCLB tỉnh Quảng Nam và huyện Núi Thành, Ban chỉ huy PCLB của xã Tam Trà đã được củng cố và kiện toàn trước cơn bão vào đầu tháng 8 năm 2009. Trong quyết định của UBND, xã đã phân công nhiệm vụ cụ thể với các thành viên trong Ban chỉ huy, trong đó có phân công rõ các thành viên chủ chốt là các cán bộ lãnh đạo và trưởng/phó các ban ngành tham gia phụ trách và theo dõi trực tiếp xuống các thôn (có 8 thôn trong xã). Khi có bão, lụt xảy ra các cán bộ lãnh đạo này đã phải trực tiếp xuống đứng điểm tại thôn chỉ huy công tác chuẩn bị.

Trước bão, các cán bộ xã đã xuống chỉ huy, họp cùng với các trưởng thôn và bà con ở mỗi thôn xây dựng phương án chống bão của thôn, tuyên truyền bà con về công tác phòng, chống thiên tai. Chỉ đạo, hướng dẫn người dân công tác chằng chống nhà cửa như dùng bao cát, dây chằng chống nhà vì phần lớn nhà của bà con là nhà cấp 4 và mái lợp bằng tôn và chuẩn bị lương thực, sắn, khoai, gạo, mỳ tôm, đèn pin, dầu lửa (có thể dùng trong vòng từ 5 -7 ngày) và sạc pin điện thoại v.v. Chỉ huy và hỗ trợ các hộ gia đình (8 hộ) có nhà gần mép sông ở thôn 1 và thôn 7 có nguy cơ sạt lở di dời lên cao nên đã cứu được các thành viên của những hộ gia đình này. Rất nhiều nhà trong xã không bị sập hoặc hư hại do được chặt cây, tỉa cành và chằng chống, chặn bao cát trước bão.

Trong bão, hai căn nhà của hộ gia đình anh Trần Dự và anh Lê Văn Chúc đã bị san bằng và sập hoàn toàn. Trong bão, xã bị cô lập hoàn toàn với huyện, và ngay trong xã, 4 thôn (thôn 1,2,3 và 4) cũng bị tách biệt khỏi UBND xã và các thôn khác do nước sông dâng cao, cây cối đổ cắt đường từ huyện lên xã và đứt đường điện thoại - mất liên lạc với cấp trên và mất điện. Các cán bộ chủ chốt đã chỉ huy bà con kịp thời chỉ huy đội thanh niên nòng cốt, xung kích và thành viên Chữ thập đỏ của thôn hỗ trợ bà con chèo, chống với bão và chặn bao cát trên mái tránh bị thiệt hại thêm, đồng thời động viên tinh thần bà con.

Sau bão, chỉ huy đội thanh niên xung kích hỗ trợ bà con sửa nhà cửa, dọn dẹp vệ sinh môi trường và cấp phát đồ cứu trợ đến từng nhà, đánh giá thiệt hại nhanh để báo cáo cho cấp trên.

Nguồn: Ban chỉ huy PCLB xã Tam Trà, Huyện Núi Thành, Tỉnh Quảng Nam. Tháng 11 năm 2009.

6.2 Khi thiên tai xảy ra

Đối với yếu tố Chỉ huy tại chỗ

- Trong thiên tai, người chỉ huy phải bám vào phương án đã xây dựng để ra quyết định tại chỗ theo tình hình thực tế - “Mệnh lệnh chỉ huy” và dưới sự chỉ đạo của cấp trên.
- Chủ động theo dõi sát sao tình hình thiên tai, các hộ dân, cơ sở sản xuất v.v trong diện gặp nguy hiểm cần cứu nạn hoặc di dời khẩn cấp.
- Chỉ đạo các lực lượng chuyên trách tiếp tục bám trụ tại địa bàn, giúp dân chằng chống nhà cửa, cắt tỉa cành cây, kê kích các vật dụng gia đình v.v; tham gia sơ tán dân ra khỏi vùng nguy hiểm, tham gia cứu người, tài sản, cứu hộ các công trình phòng, chống lụt bão đang bị sự cố,...
- Chủ động phối kết hợp chặt chẽ với cấp trên, các lực lượng vũ trang đóng trên địa bàn tổ chức cứu hộ, cứu nạn.
- Chỉ đạo cung cấp lương thực, thuốc men, chăn màn quần áo cho dân tại các điểm sơ tán.

Đối với yếu tố Lực lượng tại chỗ:

- Các đội thanh niên xung kích, dân quân, các tổ nhóm tự quản tích cực hỗ trợ nhân dân đối phó với thiên tai.
- Các lực lượng chuyên trách như điện lực, cung cấp nước, trường học, y tế, thông tin liên lạc thực hiện các phương án cụ thể đối phó với tình huống thiên tai của ngành mình.
- Cung cấp đủ lực lượng hỗ trợ dân di dời đến nơi an toàn.
- Tiếp tục tuần tra, canh gác tại các điểm xung yếu trên địa bàn; Trong trường hợp phát sinh tình huống khẩn cấp thì tích cực đối phó, hỗ trợ nhân dân.

Sau trận lụt lịch sử năm 1999 ở các tỉnh miền Trung Việt Nam, bà con cùng chính quyền các cấp ở các tỉnh miền Trung đã thực hiện công tác phòng ngừa tốt hơn, đặc biệt là áp dụng phương châm bốn tại chỗ tại cấp xã. Xã Quảng An, huyện Quảng Điền, tỉnh Thừa thiên Huế đã được tỉnh Ban chỉ huy PCLB của tỉnh Thừa thiên Huế và huyện Quảng Điền đánh giá cao trong công tác phòng, chống lụt bão. Cụ thể là việc xây dựng kế hoạch - phương án phòng chống lụt bão, cụ thể theo từng loại hình thiên tai và theo ưu tiên từng vùng xung yếu theo phương châm bốn tại chỗ. Đặc biệt là công tác huy động lực lượng tại chỗ của các thôn và xã:

Lực lượng tại chỗ: Theo kinh nghiệm đúc rút ra từ thực tiễn trong nhiều năm gần đây, thay vì sử dụng lực lượng dân quân tự vệ ngay tại địa phương, Ban chỉ huy PCLB của xã Quảng An đã chọn và huy động các thanh niên nòng cốt và có sức khỏe tham gia vào đội xung kích cứu hộ cứu nạn. Nhưng điều kiện là các thành viên này *không phải là lực lượng lao động chính của gia đình* để khi có bão lụt xảy ra họ có thể toàn tâm hỗ trợ chính quyền xã cứu hộ, cứu nạn. Trước bão, đội xung kích giúp Ban chỉ huy xã lên danh sách vùng dân cư gần phá Tam Giang và vùng ven sông phải di dời và giúp những hộ gia đình này chủ động di dời trước bão, lụt về nơi an toàn. Trong những năm vừa qua, đặc biệt trong cơn bão số 9 (Ketsana) vừa xảy ra, đội xung kích của xã, thôn đã hoạt động rất hiệu quả trong công tác cứu hộ, cứu nạn, di dời dân ở vùng xung yếu (thôn An Xuân), cụm dân cư gần Phá Tam Giang và khắc phục sau bão. Tại các thôn đều có thành lập đội thanh niên xung kích từ 10 – 20 người. Tại xã, có 1 đội xung kích gồm 32 người dưới sự chỉ huy của xã đội trưởng và công an xã. Hàng năm, đội Hội Chữ thập đỏ của huyện có tập huấn ôn luyện công tác cứu hộ, cứu nạn cho đội xung kích của xã.

Nguồn: Cán bộ lãnh đạo Ủy ban Nhân dân xã Quảng An, huyện Quảng Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế.

Đối với yếu tố Phương tiện, vật tư tại chỗ

- Huy động, trưng thu trưng dụng các phương tiện, vật tư đã lên danh sách từ trước.
- Cung cấp các phương tiện cần thiết cho các lực lượng tại chỗ làm nhiệm vụ cứu hộ, cứu nạn kịp thời, hiệu quả.

Chính quyền và bà con xã Quảng Thọ - xã vùng trũng hay bị ngập, lụt, huyện Quảng Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế đã rút ra bài học kinh nghiệm trong việc **chủ động phương tiện tại chỗ** sau trận lụt lịch sử năm 1999:

Từ chính quyền: UBND xã hiện nay đã mua 2 chiếc đò máy lớn chở người (35 – 40 người). Ban chỉ huy PCLB xã lên danh sách và phân bổ hợp lý 12 chiếc đò máy của dân cư trong xã cho các cụm dân cư khi có lệnh điều động của UBND xã phải chấp hành công tác ứng phó với bão, lụt và cứu hộ bà con. Hàng năm, xã có họp với chủ đò về công tác phòng chống lụt bão, tạm ứng cho mỗi chủ đò 10 lít xăng dầu/đò máy để chủ đò chủ động trong việc ứng phó. Chủ đò luôn kiểm tra thuyền máy của xã và các thuyền cứu hộ đảm bảo hoạt động bình thường. Xã dự trữ 100 lít dầu Diesel, chuẩn bị áo phao, phao cứu sinh cho đủ lực lượng cứu hộ cứu nạn (16 người). Tuyến đê Niêm Phò – Phò Nam A (Phe) có bố trí lực lượng hộ đê và mỗi thôn chuẩn bị 200 cái bao tải, 200 cọc tre, đất để chủ động xử lý tình huống vỡ đê. Trong kế hoạch dài hạn phòng, chống thiên tai giai đoạn 2009 - 2015 và cụ thể năm 2009, chính quyền xã có kế hoạch nâng cấp hạ tầng cơ sở giảm nhẹ thiên tai như: hệ thống giao thông (bê tông nhựa đường tỉnh quản lý và bê tông hóa đường liên thôn, xóm), xây dựng kè chống xói lở sông Bồ qua thôn Phò Nam, Nêm Phò, Tân Xuân Lai, xây đình chợ; cải tạo nâng cấp lưới điện và hệ thống Đài truyền thanh xã; xây mới kiên cố hóa 10 phòng học trường tiểu học số 1 và 02 phòng học Mẫu giáo liên thôn La Vân Thượng - Hạ, xây mới kiên cố Trạm Y tế 2 tầng ở trung tâm xã, xây 01 nhà văn hóa cộng đồng - để khi cần các khu nhà này có thể là nơi bà con trong xã trú ngụ an toàn trong bão, lũ; xóa nhà tạm, xây dựng nhà an toàn chống bão cho 30 hộ nghèo và gia cố nhà ở phòng chống bão cho 50 hộ gia đình.

Từ người dân: hầu hết bà con trong xã đã làm gác lửng (xép) để cất trữ lương thực, nước uống, dầu đèn và máy lửa (bật lửa). Chuồng trại chăn nuôi đã được nâng lên cao. Khi có lụt thì gia đình chuyển người và đồ đạc thiết yếu lên trên gác xép. Ngoài ra, bà con chủ động chuẩn bị các phương tiện di dời – có đến 95% hộ gia đình đã có ghe, chủ động phương tiện để thoát lên trên gác xép như sắm các cửa, rựa phát để khi cần cửa bỏ rui mè, dỡ ngói để thoát lên trên mái được. Hầu hết các thợ xây chính trong thôn, xã cũng được đào tạo về kỹ thuật gia cố nhà phòng tránh bão qua dự án phòng chống những thiệt hại về nhà ở do bão gây ra ở miền Trung Việt Nam. Một số nhà trong thôn đã được gia cố theo kỹ thuật này để giảm nhẹ thiên tai.

Nguồn: Cán bộ lãnh đạo xã Quảng Thọ, huyện Quảng Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế.

Đối với yếu tố Hậu cần tại chỗ

- Phân bổ lương thực, thuốc men, và các vật dụng gia đình cần thiết cho các hộ dân tại các điểm sơ tán
- Tiếp tục theo dõi nắm tình hình số hộ cần cứu trợ khẩn cấp, nhu cầu thiết yếu của người dân còn bám trụ tại địa bàn cũng như đang tạm cư tại các điểm sơ tán.

Hậu cần tại chỗ: Dự trữ lương thực thực phẩm là nội dung thiết yếu trong phương án của Ban chỉ đạo PCLB của xã Quảng Thọ, yêu cầu bà con phải dự trữ lương thực, thực phẩm, nước uống từ 10 – 15 ngày vì xã thường bị lụt dài ngày. Do vậy qua các trận lụt lớn trong những năm vừa qua, người dân trong xã vùng xung yếu không bị thiếu lương thực. Theo kinh nghiệm, bà con đã tích trữ nước uống trong các bịch ni lông – khi bị lụt bịch ni lông cũng nổi được. Ngoài ra, các dầu đèn và máy lửa, thuốc men là không thể thiếu trong khâu chuẩn bị trước bão của người dân.

Nguồn: Cán bộ lãnh đạo xã Quảng Thọ, huyện Quảng Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế.

6.3 Sau thiên tai

Đối với yếu tố Chỉ huy tại chỗ

- Chỉ đạo tiếp tục cập nhật nhu cầu cứu trợ lương thực, thuốc men v.v cho dân và có phương án đối phó kịp thời, hiệu quả.
- Tăng cường chỉ đạo khôi phục lại cuộc sống cho nhân dân kể cả sản xuất, kinh doanh.
- Chỉ đạo khôi phục các dịch vụ thiết yếu như nước sạch, điện, đường, trường, trạm trên địa bàn.
- Chỉ đạo xử lý môi trường nước, rác thải, xác động vật chết v.v do thiên tai
- Chủ động phối kết hợp và yêu cầu trợ giúp từ bên ngoài.

Đối với yếu tố Lực lượng tại chỗ

- Tiếp tục cứu trợ lương thực, thuốc men v.v cho dân nếu cần thiết.
- Hỗ trợ di chuyển về nhà; khắc phục nhà cửa, giếng nước, chuồng trại v.v cho dân; ổn định nơi ăn chốn ở cho dân.
- Nhanh chóng khôi phục các dịch vụ thiết yếu như nước sạch, điện, đường, trường, trạm trên địa bàn.
- Xử lý môi trường nước, rác thải, xác động vật chết v.v. do thiên tai.

Đối với yếu tố Phương tiện, vật tư tại chỗ

- Sử dụng các phương tiện, vật tư tại chỗ kết hợp với phương tiện cứu trợ khôi phục các dịch vụ thiết yếu như nước sạch, điện, đường, trường, trạm trên địa bàn.
- Huy động phương tiện, vật tư tại chỗ như: clormin B để xử lý môi trường nước, rác thải, chôn xác động vật chết v.v do thiên tai.

Đối với yếu tố Hậu cần tại chỗ

- Tiếp tục xin cứu trợ lương thực, thuốc men v.v cho dân nếu cần thiết.
- Tìm phương án phục hồi sinh kế cho người dân.

Trong phòng, chống thiên tai tại cấp cơ sở, lên kế hoạch và thực hiện di dời dân tốt là một kết quả tổng hợp toàn diện của việc thực hiện theo phương châm bốn tại chỗ. Sau đây là hai ví dụ: một của Ban chỉ huy PCLB huyện Hậu Lộc, tỉnh Thanh Hóa năm 2005 và một của Ban chỉ huy PCLB tỉnh Quảng Nam năm 2009.

Tỉnh Thanh Hoá: Công tác di dời dân hiệu quả trước cơn bão số 7 (Bão Damrey) năm 2005 là một bài học kinh nghiệm thực tiễn cho ban chỉ huy PCLB huyện Hậu Lộc, tỉnh Thanh Hoá. Khi đoạn đê biển bị phá vỡ, nước ngập vào các xã vùng trũng của huyện nhưng dân đã được di dời hết nên đã giảm thiểu thiệt hại về người (không có người chết, chỉ bị thương 04 người) và tài sản.

Chỉ huy tại chỗ: Trước cơn bão, phương án đối phó với cơn bão số 7, bao gồm cả công tác di dời dân đã được xây dựng và hoàn thiện. Các cán bộ lãnh đạo của Ban chỉ huy PCLB tỉnh, huyện đã xuống các xã xung yếu (xã Đa Lộc, Ngư Lộc và Hải Lộc) để tăng cường chỉ huy. Ngoài ra, Công an Huyện và Trung tâm y tế cũng được điều động xuống xã để tăng cường công tác an ninh trật tự và phục vụ sơ cứu khi cần thiết. Ban chỉ huy phòng chống bão lụt đã trực tiếp chỉ huy gia cố các đoạn đê biển như: đắp lõi đất, đóng bao tải cát để hỗ trợ chân đê v.v. Đồng thời triển khai song song công tác dời dân. Toàn bộ Huyện đã di dời được 29.000 dân trong vòng 3 ngày trước bão (từ ngày 24 đến ngày 26/9/2005) lên các nhà kiên cố cao tầng trong thôn, trường học và khu hành chính ở trên thị trấn. Trong bão, Ban chỉ huy đã chỉ đạo các lực lượng xung kích của thôn, xã và bộ đội chủ lực nằm tại mé nước (đê biển, đê sông) để chuyển đá học chặn đê biển.

Lực lượng tại chỗ: các đội xung kích cứu hộ, cứu nạn của huyện cùng với quân đội và công an đã được huy động tham gia công tác hỗ trợ di dời và cứu hộ, cứu nạn trước và trong bão và khắc phục hậu quả sau bão lên tới hơn 1500 người (trong đó đội xung kích của xã là 1200 người; quân đội là 300). Trong bão, lực lượng xung kích cùng với quân đội đã hỗ trợ bà con di dời và hỗ trợ đê.

Theo lời của một thành viên Ban chỉ huy PCLB huyện "*Hình ảnh của họ thật cao thượng - họ nằm giữa dưới chân đê để đưa chuyển đá học chặn đê trong lúc gió, bão*". Sau bão, đội xung kích và quân đội đã hỗ trợ công tác cứu hộ "cứu đói", cứu người cho các hộ còn sót lại trong huyện bị ngập (khoảng 8000 dân) như phát hàng cứu trợ và giúp bà con thu gom tài sản, chằng chống nhà cửa v.v.

Vật tư và phương tiện tại chỗ: Ban chỉ huy huyện đã huy động được 250 lượt xe và các phương tiện di dời khác để di dời được 29.000 dân đến khu vực an toàn. Việc vận chuyển có khó khăn do chỉ có mỗi một con đường độc đạo lên Huyện (đi qua Cầu De, bề ngang chỉ có 4 đến 5mét, nối xã Hậu Lộc và Minh Lộc). Chính quyền huyện đã huy động được máy xúc của Công ty xây dựng công trình đô thị đang thi công ở Kè Ninh Phú để phục vụ cho công tác xử lý Kè Ninh Phú trước và sau bão. Việc chằng chống nhà cửa và chèn bao cát đã được Ban chỉ huy huyện và xã tuyên truyền, chỉ đạo và được bà con thực hiện trước bão nên cũng giảm một phần tổn thất về nhà cửa.

Hậu cần tại chỗ: Ban chỉ huy của xã và huyện Hậu Lộc rút kinh nghiệm sau cơn bão số 7 năm 2005 là phải yêu cầu bà con dự trữ lương thực thực phẩm dài ngày hơn, khoảng 15 ngày, vì lụt có thể kéo dài. Theo Ban chỉ đạo huyện và xã, họ thường thường yêu cầu bà con dự trữ lương thực, thực phẩm đồ dùng thiết yếu như: gạo rang, mỳ tôm, thực phẩm khô, nước v.v. từ 5 -7 ngày. Nhưng thực tế bà con chỉ chuẩn bị tốt thiếu được từ 2- 3 ngày vì tâm lý họ còn chủ quan.

Nguồn: Lãnh đạo Ban chỉ huy PCLB huyện Hậu Lộc, tỉnh Thanh Hóa năm 2005

Tỉnh Quảng Nam: Trước đây, việc di dời dân cư trong bão, lụt ở tỉnh Quảng Nam thường được thực hiện *tập trung* và dựa vào *lực lượng chính quy* là chính (quân đội) nay việc di dời dân phải chuẩn bị tại chỗ, từ cứu hộ, cứu nạn cho dân đến di dời dân theo chủ trương “*sơ tán tại chỗ - sơ tán xen ghép*” đúc rút ra từ kinh nghiệm của công tác di dời dân do cơn bão Xangsane 2006 của Ban chỉ huy PCLB Quảng Nam. Việc di dời dân kịp thời và hiệu quả của Ban chỉ huy tỉnh Quảng Nam và các huyện liên quan trước cơn bão số 9 (bão Ketsana) cuối tháng 9 năm 2009 đã giảm thiểu mức thiệt hại về người và tài sản của nhân dân và chính quyền.

Chỉ huy tại chỗ: Ban chỉ huy PCLB Quảng Nam chuẩn bị tinh thần bão số 9 có thể đổ bộ vào tỉnh mình, mặc dù dự báo thời tiết thông báo là bão có thể đổ bộ vào Huế. Tất cả các cán bộ lãnh đạo cao nhất của UBND, gồm cả các bí thư tỉnh uỷ, chủ tịch và phó chủ tịch tỉnh và huyện đã xuống đứng điểm tại huyện, xã chỉ đạo tại chỗ từ chiều 28 tháng 9. Trong đêm 28 tháng 9, Ban chỉ huy tỉnh, huyện đã sơ tán gần hết dân theo chủ trương “*sơ tán xen ghép*” từ nhà không kiên cố sang nhà kiên cố (vùng Đại Lộc, Điện Bàn, Hội An, Duy Xuyên), từ vùng ven biển lên vùng cao như vùng Tam Thanh. Sang đến sáng 29 tháng 9 ban chỉ huy PCLB của tỉnh và các huyện liên quan đã di dời hết dân trong vùng xung yếu, khoảng 60.000 dân (khoảng 16.000 hộ gia đình). Việc sơ tán xen ghép chiếm tới 2 phần 3 số dân và rất hiệu quả, nhanh và thuận lợi vì bà con có thể đi bộ và đi bằng phương tiện của gia đình hay của hàng xóm. Chỉ riêng có các dân cư của vùng Tam Thanh cần đến sự hỗ trợ của quân đội chuyển lên các khu trường học của Tam Kỳ. Việc sơ tán xen ghép này cũng phát huy tinh thần “*tương thân tương ái của bà con*” và bà con vẫn tự bảo quản được tài sản của mình và hàng xóm nên theo bà con và cán bộ lãnh đạo Ban chỉ huy tỉnh, huyện họ không gặp khó khăn gì trong việc di dời trong thời gian rất nhanh và với lượng dân cư lớn như vậy.

Lực lượng tại chỗ: các đội xung kích cứu hộ cứu nạn của tỉnh và các huyện liên quan cùng với quân đội và công an đã được huy động tham gia công tác hỗ trợ di dời và cứu hộ, cứu nạn trước và trong bão và khắc phục hậu quả sau bão lên tới 2000 người (trong đó đội xung kích tỉnh, huyện xã là 700 người; quân đội và công an là 1300).

Vật tư và phương tiện tại chỗ: Tỉnh huy động các xe ô tô trong cơ quan hành chính và tư nhân trong địa bàn. Việc này đã được Ban chỉ huy giao cho Sở Giao thông tỉnh chuẩn bị danh sách và kiểm tra các xe. Ở các điểm xung yếu như hồ chứa nước, các tuyến đường xung yếu có nguy cơ sạt lở, chính quyền cùng bà con tại các vùng đó chuẩn bị bao cát, rọ thép và đá học v.v. Yêu cầu bà con chuẩn bị ghe, thuyền tại chỗ chính vì rút kinh nghiệm trước đây ở các địa bàn khu dân cư đông đúc, thuyền máy lớn không vào được khu dân cư. Trong đợt di dời do cơn bão số 9 đã không dùng đến xe ô tô nhiều do bà con tự sơ tán xen ghép, đã tiết kiệm được rất nhiều kinh phí cho Ban chỉ đạo PCLB tỉnh. Hầu hết các hộ gia đình bà con vùng trũng sau trận lụt năm 1999 đã tự sắm ghe nan, làm gác lửng để để đồ và sơ tán khi lụt, làm bè để cho heo (lợn) lên sơ tán v.v.

Hậu cần tại chỗ: Việc dự trữ lương thực đã được đưa về tận xã và thôn/bản thay cho việc giữ lương thực ở huyện như trước đây. Trong các thôn vùng miền núi, bà con xây các nhà nhỏ chuyên để giữ lúa ở thôn nâng cao ý thức “*tự bảo vệ mình*”. Dưới sự chỉ đạo của Ban chỉ huy PCLB địa phương, các thôn cũng như hộ gia đình dự trữ lương thực, thực phẩm cho từ 10 – 15 ngày sử dụng. Huyện Tây Giang bị cô lập do lụt của cơn bão số 9 vừa qua tới cả nửa tháng nhưng bà con vẫn đủ lương thực, thực phẩm để ăn không phải xin cứu trợ. Bà con ở nhiều vùng của tỉnh Quảng Nam còn phổ biến kinh nghiệm tích trữ nước uống vào các chum to (nhưng chỉ để khoảng 2/3 chum) để nước lên chum vẫn nổi và có nước để dùng trong đợt lụt.

Nguồn: Lãnh đạo Ban chỉ huy PCLB tỉnh Quảng Nam.

7. NHỮNG KHÓ KHĂN, THÁCH THỨC TRONG QUÁ TRÌNH ÁP DỤNG PHƯƠNG CHÂM BỐN TẠI CHỖ THEO TỪNG GIAI ĐOẠN THIÊN TAI TẠI CẤP XÃ

- o Trong kế hoạch phòng chống lụt bão của cấp xã thường tập trung vào việc phòng, chống bão, lũ là chính, chưa ưu tiên cho các thiên tai khác như dông, lốc, xoáy, v.v. Do đó khi các loại hình thiên tai này xảy ra trên địa phương, sự chỉ đạo, điều hành, huy động, sử dụng lực lượng tại chỗ thiếu chủ động.
- o Tổ chức cộng đồng tham gia phòng chống lụt, bão thường thông qua hình thức các đội xung kích; từ 10-15 thành viên được lập thành một tổ trên tinh thần tự nguyện như y tế khu ấp, chi hội nông dân, hoặc tình nguyện viên... chưa huy động được sức mạnh tổng lực của toàn dân.
- o Các phương tiện, vật tư phục vụ cho công tác phòng, chống lụt bão và cứu hộ, cứu nạn của nhà nước còn thiếu nhiều và yếu, thậm chí có địa phương không có, phần lớn là của dân, khi xảy ra thiên tai mới huy động (dẫn đến tình trạng lúc cần thì không có).
- o Sự phối hợp giữa lực lượng các ngành, các tổ chức đoàn thể tại địa phương còn chưa chặt chẽ, thiếu thường xuyên; việc chỉ huy, chỉ đạo đôi khi còn chồng chéo, không đồng bộ nên hiệu quả chưa cao.
- o Lực lượng tham gia tại các tuyến cơ sở còn thiếu sự đào tạo, tập luyện thường xuyên về kỹ năng phòng chống lụt, bão và phương pháp vận dụng “*Phương châm bốn tại chỗ*” còn lúng túng. Thiếu diễn tập trên phạm vi toàn xã.
- o Một số nơi, cán bộ ở cơ sở thiếu thông tin, thiếu bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ nên việc lập và triển khai thực hiện kế hoạch, phương án phòng, chống lụt, bão hàng năm chưa tốt.

- o Nguồn kinh phí từ ngân sách cấp cho các ngành, địa phương còn thiếu, chưa kịp thời, nguồn dự trữ còn ít. Nguồn ngân sách các địa phương còn có nhiều khó khăn, nguồn dự trữ cũng còn ít.
- o Do ý thức của một bộ phận nhân dân chưa cao nên việc huy động đóng góp công sức, kinh phí cùng với nhà nước để ứng phó và khắc phục hậu quả thiên tai ở một số nơi còn gặp nhiều khó khăn.
- o Các phương tiện, trang thiết bị, vật tư phục vụ công tác cứu hộ, cứu nạn chuyên dùng nhiều nơi còn thiếu về số lượng và chủng loại chưa phù hợp nên chưa đáp ứng được yêu cầu.
- o Về lực lượng tại chỗ: ngày nay, do nhu cầu kiếm sống, thanh niên thường đi làm xa nên chủ yếu huy động lực lượng quân đội.

8. BÀI HỌC KINH NGHIỆM VÀ KHUYẾN NGHỊ

- o Việc áp dụng “*Phương châm bốn tại chỗ*” phát huy hiệu quả thiết thực khi các cán bộ của Ban chỉ huy PCLB các cấp có kỹ năng lập kế hoạch tốt – xây dựng phương án chi tiết áp dụng cho từng loại hình thiên tai và cho từng điểm xung yếu tại địa phương mình. Do vậy việc tập huấn thường xuyên cho ban chỉ đạo các cấp đối với công tác trên là hết sức cần thiết. Ngoài ra, việc xây dựng các hướng dẫn lập phương án/kế hoạch cho từng loại hình thiên tai áp dụng theo “*Phương châm bốn tại chỗ*” phát huy sức mạnh của cộng đồng sẽ hỗ trợ rất nhiều cho các cán bộ ban chỉ huy PCLB địa phương.
- o Chỉ huy tại chỗ là khâu rất thiết yếu trong “*Phương châm bốn tại chỗ*” đòi hỏi công tác chỉ huy sáng suốt và có kinh nghiệm, cũng như sự điều phối tốt để phát huy sức mạnh của các lực lượng trên địa bàn trong công tác phòng, chống thiên tai, bao gồm cả quân đội. Trong khi chỉ huy, yêu cầu người chỉ huy phải bình tĩnh, quyết đoán, tự tin, kịp thời, linh hoạt, chính xác. Việc thực thi các quyết định của chỉ huy – cán bộ chỉ huy tại địa bàn trong công tác phòng, chống thiên tai nhất thiết phải theo “*mệnh lệnh chỉ huy - nhất nhất y lệnh*”. Từ thực tế chỉ đạo ứng phó với thiên tai, chính quyền các địa phương đã đúc rút ra kinh nghiệm: *trong chỉ huy chỉ có một người duy nhất được ra lệnh*.
- o Lực lượng tại chỗ chỉ phát huy được trong công tác cứu hộ, cứu nạn khi việc tập huấn, diễn tập cho đội xung kích tự nguyện về cứu hộ, cứu nạn của địa phương được tiến hành thường xuyên và có cơ chế động viên tinh thần và vật chất kịp thời.
- o Cơ chế huy động thanh quyết toán tài chính cho công tác phòng ngừa thiên tai, di dân v.v cần được xây dựng rõ ràng để phát huy sức mạnh tổng thể từ chính quyền địa phương và từ người dân trong công tác huy động lực lượng, phương tiện, vật tư và hậu cần tại chỗ .
- o Cuối cùng, công tác phòng ngừa thiên tai, cụ thể là trong việc xây dựng và thực hiện các phương án di dời dân cần có sự dự báo chính xác các sự kiện thiên tai. Do vậy cần tiếp tục nâng cao chất lượng cho công tác dự báo để phòng ngừa thiên tai có hiệu quả.

PHỤ LỤC 1: TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban chỉ huy phòng chống lụt bão tỉnh Quảng Nam. Kinh nghiệm về Phương châm bốn tại chỗ trong công tác phòng, chống lụt bão, giảm nhẹ thiên tai tại Quảng Nam. Tháng 12 năm 2000.
2. Ban chỉ huy phòng chống lụt bão tỉnh Thanh Hóa. Bản thảo tài liệu tập huấn về Phương châm bốn tại chỗ. Năm 2008.
3. Chiến lược Phòng chống giảm nhẹ thiên tai đến năm 2020 được Chính phủ phê duyệt năm 2007.
4. Dự án “Nâng cao năng lực thể chế về quản lý rủi ro thiên tai tại Việt Nam, đặc biệt là các rủi ro liên quan tới biến đổi khí hậu” (SCDM) do UNDP tài trợ. Bản thảo tài liệu tập huấn về Phương châm bốn tại chỗ.
5. Nghị định Số: 08/2006/NĐ-CP ngày 16/01/2006 của Chính Phủ, Quy định chi tiết một số điều của Pháp lệnh phòng, chống lụt bão đã được sửa đổi.
6. Thượng tướng, Tiến sĩ Nguyễn Huy Hiệu, Vận dụng Phương châm bốn tại chỗ trong phòng chống thiên tai. Nhà xuất bản Quân đội Nhân dân. Hà Nội 2009.

PHỤ LỤC 2: DANH SÁCH CÁC CƠ QUAN, ĐƠN VỊ CUNG CẤP THÔNG TIN

Qua trả lời Bảng hỏi:

- Ban chỉ huy PCLB tỉnh Yên Bái
- Ban chỉ huy PCLB tỉnh Thanh Hóa
- Ban chỉ huy PCLB huyện Hậu Lộc, tỉnh Thanh Hóa
- Ban chỉ huy PCLB xã Hưng Lộc, huyện Hậu Lộc, tỉnh Thanh Hóa
- Ban chỉ huy PCLB Đa Lộc, huyện Hậu Lộc, tỉnh Thanh Hóa
- Ban chỉ huy PCLB xã Hải Lộc, huyện Hậu Lộc, tỉnh Thanh Hóa
- Phòng Y tế Huyện Hậu Lộc tỉnh Thanh Hóa
- Ban chỉ huy PCLB tỉnh Thừa Thiên Huế
- Ban chỉ huy PCLB huyện Quảng Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế
- Ban chỉ huy PCLB xã Quảng An và xã Quảng Thọ, huyện Quảng Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế
- Ban chỉ huy PCLB tỉnh Quảng Nam
- Ban chỉ huy PCLB huyện Núi Thành, tỉnh Quảng Nam
- Ban chỉ huy PCLB xã Tam Trà, huyện Núi Thành, tỉnh Quảng Nam
- Ban chỉ huy PCLB tỉnh Long An
- Hội Chữ thập đỏ Huyện Tân Hưng, Long An
- Ban chỉ huy PCLB tỉnh An Giang
- Ban chỉ huy PCLB xã Hưng Thạnh, huyện Tháp Mười, Đồng Tháp
- Phòng Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn huyện Tam Nông, Đồng Tháp

Qua Phỏng vấn theo nhóm và cá nhân:

Các Bộ:

- Đại diện Ban chỉ đạo PCLB Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn
- Đại diện Ban chỉ đạo PCLB Bộ Giáo dục và Đào tạo
- Đại diện Ban chỉ đạo PCLB Bộ Giao thông Vận tải
- Đại diện Ban chỉ đạo PCLB Bộ Y tế

Các tỉnh:

- Đại diện Ban chỉ huy PCLB tỉnh Thanh Hóa
- Lãnh đạo Hội Chữ Thập đỏ tỉnh Thanh Hóa
- Đại diện Ban chỉ huy PCLB huyện Hậu Lộc, tỉnh Thanh Hóa
- Đại diện Ban chỉ huy PCLB xã Hưng Lộc và xã Đa Lộc, huyện Hậu Lộc, tỉnh Thanh Hóa
- Đại diện Ban chỉ huy PCLB tỉnh Thừa Thiên Huế
- Đại diện Hội Chữ Thập đỏ tỉnh Thừa Thiên Huế
- Ban chỉ huy PCLB xã Quảng An và xã Quảng Thọ, huyện Quảng Điền, tỉnh Thừa Thiên Huế
- Lãnh đạo Ban chỉ huy PCLB tỉnh Quảng Nam
- Lãnh đạo Ban chỉ huy PCLB huyện Núi Thành, tỉnh Quảng Nam
- Đại diện Ban chỉ huy PCLB xã Tam Trà, huyện Núi Thành, tỉnh Quảng Nam

Tổ chức Phi chính Phủ và Dự án song phương:

- Đại diện Tổ chức CARE Quốc tế tại Việt Nam
- Đại diện Tổ chức Cứu trợ Trẻ em tại Việt Nam
- Đại diện tổ chức ADPC
- Đại diện Dự án “Nâng cao năng lực thể chế về quản lý rủi ro thiên tai tại Việt Nam, đặc biệt là các rủi ro liên quan tới biến đổi khí hậu” (SCDM) do UNDP tài trợ
- Đại diện Dự án “Phòng chống những thiệt hại về nhà ở do bão gây ra ở miền Trung Việt Nam” của Tổ chức Hội thảo Phát triển Pháp (DWF) tại Việt Nam

PHƯƠNG CHÂM BỐN TẠI CHỖ TRONG PHÒNG, CHỐNG THIÊN TAI NỘI DUNG CƠ BẢN VÀ THỰC TIỄN ÁP DỤNG

Dự án vận động chính sách phòng chống thiên tai dựa vào cộng đồng
(JANI)

